

על אלה אני בוכיה-מעשה בשני אדונים-מקורות

שי פינקלשטיין
רב קהילת ניצנים

קינות לתשעה באב

ואת נוי חטאתי השמימה ודמעתתי על לחיי אזורימה וביום זה נהי ונהיה ארימה ואהימה מימים ימימה: אבל לב ונחום חדל וחדל ומכל כאב צירי נבדל בדול על בן ובת רבי ישמעאל פהו גדול זכרם יקוד בלבבי אשמה ואהימה מימים ימימה: עת נשבו ונפלו לשני אדונים והם שכנים זה לעמת זה חונים ויספרו זה לזה ענינים זה אמר משבית ציונים שביתי שפחה לכושט שנים כלבנה בזיו וקלסתר פנים ובתאר כקציעה וימימה ואהימה מימים ימימה רעהו ספר לו בכפלים ואני בא משבי ירושלים שביתי עבד יפה עינים כשמש בתקפו עת צהרים וסחר עת זמנה השלימה ואהימה מימים ימימה: בא ונגוגם ונחלקה בינותים בולדות כמו כוכבי שמים לשמע זאת תצלנה אונים לזכר זאת את מדי ארימה ואהימה מימים ימימה: כהסכימו על זאת שניהם יחד לערב זוגים בחדר אחד והאדונים מבחוץ לבם כאחד והם בוכים במר נפש ופחד עד בקר בכיתם לא הדמימה ואהימה מימים ימימה: זה יספוד בחיל לבב ימסה נין אהו איך שפח יהי נושא והיא גם היא תליל בתגרת שוסה בת יוכבד איך לעבד תנשא אוי כי זאת גזר אומר ועושה לזאת יבכועש כסיל וכימה ואהימה מימים ימימה: אור בקר זה את זה כהכירו הוי אח והוי אחות הגבירו ונתחבקו יחד ונתחברו עד יצאה נשמתם בנשימה ואהימה מימים ימימה: לזאת יקונן ירמיה בשאיה גזרה זאת אני תמיד בוכיה ובלבבי יקד יקוד וכניה על בן ובת מספד רב אעצימה ואהימה מימים ימימה אריד בשיחי ואהימה וקול נהי ארימה:

מדרש איכה רבה פרשה א סימן מו
מעשה בשני בניו של [ר'] צדוק הכהן הגדול שנשבו אחד זכר ואחת נקבה, נפל זה לאחד איסטרטיוט, [וזו לאחד איסטרטיוט], הלך זה אצל הזונה ונתן לה את הזכר בשכרה, והלך זה אצל החנווני ונתן לו את הנקבה בשכרו ביין, לקיים מה שנאמר ואל עמי ידו גורל ויתנו את הילד בזונה והילדה מכרו ביין וישתו (יואל ד ג),
בתר יומין אזלת ההיא זונה גבי ההוא קפילא ואמרה ליה אית לי חד גבר יהודאי והוא דמי לטלייתא (לנערה) דאית לך, איתא ואנן מנסבין דין לדין ומאן דאינון ילדין באמצעא נחלק, עבדון כן, סגרון יתהון בביתא חדא וטרדון באפיהון, שריית (שהתה או החלה) ההיא טלייתא בכיאי, אמר לה למה את בכיאי, אמרה לו ווי להאי ברתא דכהנא רבא אזלא ותיסב לעבד, אמר לה מאן הוא אבוך, אמרה לו צדוק כהן גדול, אמר לה אן הויתון שריין (היכן הייתם גרים) אמרה לו בירושלים, אמר לה באי דין שוק, אמרה לו

בשוק פלן (שוק העליון), אמר לה באי דין דרא, אמרה לו בדרא פלן, אמר לה הוה לך אחא, אמרה ליה אין, מה סימן הוה ביה, אמרה ליה הוה ליה חד שומא על כתפיה, וכד הוה אתי מבי מדרשא הוה מגלי (הוא היה מגלה או שהיא הייתה מגלה את כתיפו) ההוא שומתא ומנשקא ליה, אמר לה ומאן דחמי לך ההוא שומתא את חכמת ליה, א"ל אין, גלייא כתפי קדמה חמת ההיא שומתא וחכים דין לדין, גפפין דין לדין, ונשקין דין לדין, ובכייין דין לדין, עד דנפקין נשמתיהון, ורוח הקודש צווחת ואומרת על אלה אני בוכיה.

בבלי גיטין נח.

ואמר רב יהודה אמר רב: מעשה בבנו ובבתו של ר' ישמעאל בן אלישע שנשבו לשני אדונים. לימים נזדווגו שניהם במקום אחד, זה אומר: יש לי עבד שאין כיופיו בכל העולם, וזה אומר: יש לי שפחה שאין בכל העולם כולו כיופיה, אמרו: בוא ונשיאם זה לזה ונחלק בוולדות. הכניסום לחדר, זה ישב בקרן זוית זה וזו ישבה בקרן זוית זה, זה אומר: אני כהן בן כהנים גדולים אשא שפחה? וזאת אומרת: אני כהנת בת כהנים גדולים אנשא לעבד? ובכו כל הלילה. כיון שעלה עמוד השחר, הכירו זה את זה, ונפלו זה על זה וגעו בבכיה עד שיצאה נשמתן. ועליהן קונן ירמיה: (איכה א') על אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים.

יואל פ"ד

כִּי הִנֵּה בְיָמַי הִהְיֶה וּבָעַת הַהִיא אֲשֶׁר אֲשׁוּב [אָשִׁיב] אֶת־שָׁבוֹת יְהוָה וִירוֹשָׁלַם:
ב וּקְבַצְתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַיְרֻדְתִּים אֶל־עִמְקֵי יְהוֹשֻׁפֵט וְנִשְׁפָּטְתִי עִמָם שָׁם עַל־עַמִּי
וְנִחַלְתִּי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּזְרוּ בְּגוֹיִם וְאֶת־אֶרֶץ חֶלְקוֹ:
ג וְאֶל־עַמִּי יִדּוּ גֹרֶל וַיִּתְּנוּ הַיֶּלֶד בְּזוֹנָה וְהַיֶּלְדָה מְכָרוּ בֵּינָם וַיִּשְׁתּוּ:
ד וְגַם מִה־אַתֶּם לִי צָר וְצִידוֹן וְכָל גְּלִילוֹת פְּלִשְׁתִּים הִגְמוּ אֶתְּם מִשְׁלָמִים עָלַי וְאִם־גַּמְלִים
אַתֶּם עָלַי קַל מִהֲרָה אָשִׁיב גַּמְלָתְכֶם בְּרֹאשְׁכֶם:
ה אֲשֶׁר־כִּסְפִי וְזָהָבִי לְקַחְתֶּם וּמַחְמַדֵּי הַטְּבִים הִבֵּאתֶם לְהִכְלִיכֶם:
ו וּבְנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יְרוּשָׁלַם מְכָרְתֶם לְבָנֵי הַיֹּגְנִים לְמַעַן הִרְחִיקֶם מֵעַל גְּבוּלָם:
ז הַנְּנִי מְעִיָרְם מִן־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־מְכָרְתֶם אֶתְּם שָׁמָּה וְהִשְׁבַּתִּי גַמְלָתְכֶם בְּרֹאשְׁכֶם:
ח וּמְכַרְתִּי אֶת־בְּנֵיכֶם וְאֶת־בָּנוֹתֵיכֶם בְּיַד בְּנֵי יְהוּדָה וּמְכָרוּם לְשָׂבָאִים אֶל־גּוֹי רָחוֹק כִּי
יְהוֹה דָּבָר: (ס)

ט קראו־זאת בְּגוֹיִם קִדְּשׁוּ מִלְחָמָה הָעִירוּ הַגְּבוּרִים יִגְשׁוּ יַעֲלוּ כָל אַנְשֵׁי הַמְּלָחָמָה:
י כָּתוּ אֶתֵיכֶם לְחַרְבוֹת וּמִזְמֹרֹתֵיכֶם לְרַמְחִים הַחֲלָשׁ יֹאמֶר גְּבוּר אֲנִי:
יא עֹשׂוּ וּבָאוּ כָל־הַגּוֹיִם מִסָּבִיב וְנִקְבְּצוּ שָׁמָּה הַנְּחַת יְהוֹה גְּבוּרֵיךָ:
יב יַעֲלוּ וַיַּעֲלוּ הַגּוֹיִם אֶל־עִמְקֵי יְהוֹשֻׁפֵט כִּי שָׁם אֲשַׁב לְשֹׁפֵט אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם מִסָּבִיב:
יג שְׁלַחוּ מַגָּל כִּי בָשָׁל קֶצֶיר בָּאוּ רְדוּ כִּי־מִלְאָה גַת הַשִּׁיקוּ הַיְקָבִים כִּי רַבָּה רָעַתְּם:
יד הַמוֹנִים הַמוֹנִים בְּעַמְּקֵי הַחַרוּץ כִּי קְרוּב יוֹם יְהוֹה בְּעַמְּקֵי הַחַרוּץ:

טו שֶׁמֶשׁ וַיְרַח קָדְרוֹ וְכוֹכְבֵּי אֶסְפוּ נִגְהָם:
טז וַיְהִי מִצִּיּוֹן יִשְׁאַג וּמִירוּשָׁלַם יִתֵּן קוֹלוֹ וְרַעְשׂוּ שָׁמַיִם וְאַרְץ וַיְהִי מַחְסָה לְעַמּוֹ וּמְעוֹז
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
יז וַיִּדְעֻתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן הַר־קֹדֶשׁ וְהִיְתָה יְרוּשָׁלַם קֹדֶשׁ וְנָרִים
לֹא־יַעֲבְרוּ בָהּ עוֹד: (ס)
יח וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִטְפוּ הַהַרְיִים עָסִיס וְהַגְּבָעוֹת תִּלְכָּנָה חֶלֶב וְכָל־אֲפִיקֵי יְהוּדָה יֵלְכוּ
מֵיָם וּמֵעֵין מִבֵּית יְהוָה יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת־נַחַל הַשְּׁטִיִּם:
יט מִצְרַיִם לְשִׁמְמָה תִּהְיֶה וְאַדּוּם לְמַדְבָּר שִׁמְמָה תִּהְיֶה מִחֲמַל בְּנֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׁפְכוּ
דָם־נָקִיא בָאָרֶץ:
כ וַיְהִי וְהוּדָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב וִירוּשָׁלַם לְדוֹר וָדוֹר:
כא וְנִקִּיתִי דָמָם לֹא־נִקִּיתִי וַיְהִי שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: